

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átveve:</i>	Negyedévre . 2 frt — kr.
Egész évre . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . 3 > — >	<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . 5 > — >
<i>Helyben házhoz hordva:</i>	Negyedévre . 2 > 50 >
Egész évre . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . 4 > — >	<i>Egyes szám ára 4 kr</i>

Peer-schub.

Köztudomásu dolog, hogy az alkotmányos aera óta gyengébb miniszterelnök nem állott még a közügyek élén Bánffy Dezsőnél. Ritka önhittség, s a vakmerőségnek fölös mértéke kívántatik ahhoz, hogy épen ő a nemzet akarata ellenére erőszakkal keresztülhajsolt radikális egyházpolitikai reformok életbeléptetésére vállalkozzék. Ő vállalkozott! S tán azért, feléves miniszterelnöksége a köz- és alkotmányjogi baklövéseknek szakadatlan láncolata.

Hogy a felekezetenküliség és zsidó recepczió törvényjavaslatát a harmadszori biztos bukástól megmentse, betöltötte az udvari méltóságokat, ezek helyébe kineveztetett négy inkarnátus liberális főrendet; ellenben az elhalálozás folytán megüresedett püspöki székek mai napig betöltetlenül állanak.

Hogy valami nagy mértékben soha nem bírt, de Kossuth gyász alkalmával csufos visetete által mégjobban aláhanyatlott népszerűségét visszaszerezze, nagy raffineriával kieszelte a nunciushetzet. Meghívta Agliardit, hogy látogassa meg Magyarországot, hátha jelenléte békítőleg hat a vallása megbolygatása miatt végtelenségig elkeseredett nézetre. S míg a pápai követ az adott szó őszinteségében, szentségében, mely a társadalomban a kölcsönös bizalomalapja, hívén, Budapestre és Nagyváradon időzött, érintkezésbe tette magát Kálnokyval, követelvén, hogy a külügyminiszter a nunciushoz az ország belügyeibe való állítólagos beavatkozása miatt intézzen jegyzéket a római kuriához. S a míg Kálnoky az állítólagos beavatkozás mibenléte fölött tudakozódik, egyik bukott főispánból lett mamelukjával meginterpelláltatja magát és máj. 1-én meglepi az országot azzal az április elsejéhez, de semmikép Magyarország felelős miniszterelnökéhez illő baklövessel, hogy a pápai követet a nemzet színe előtt durván és alaptalanul provo-

kálja, a külügyminiszterrel folyamatban levő diplomaciai tárgyalást önkényüleg napfényre hozza, magamagát pedig, azt mondván, hogy a jegyzék már el is ment Rómába, az egész ország és külföld előtt kompromittálja. A szabadelvű párt és a megvásárolt sajtó megrendelt, frenetikus tapsa elhangzik, az ulisszesi ravaszság napfényre jut, s a külföld megütközve kérdi, hogy Magyarország ugyan hol vette az ilyen miniszterelnökét?

Szóljunk-e parlamentű, szónoki diadalairól? A felmondottieczakékról, s a »megfelelt« és »a megfelelés lehetőségét kizárt« interpellációkról?

Hagyjuk ezeket! mert nem tudjuk, ne vessünk-e, a vagy sajnálkozunk megtörténtük miatt?

Továbbá Bánffy bárónak jutott a szomorú dicsőség oly választásokat produkálni, a minők nem voltak a nagy oligarcha, Tisza Kálmán tizenöt éves uralkodása alatt sem. Értem a csáktornyai és nyitrai választásokat, hol a kormány hivatalnokai és zsandárjai asszisztenciája mellett megsértette az alkotmányt, meghamisította a népakaratot, megfosztott vagy 800 választópolgárt legszebb alkotmányos jogától, leszavaztatott halottakat és távollevőket, csak azért, hogy a revíziót követelő néppártot csirájában elnyomja.

Pedig megerősítette! Feledte, hogy az igazság, az eszme összezúzhatatlan, megsemmisíthetetlen! Örök szégyen, hogy ezek alkotmányos államban és épen nálunk történtek!

Baklövéseit betetőzendő, hogy a szabadvallástalanságnak a főrendiházban többséget biztosítson egy szép nyári napon a peer-schubra szánta el magát. Kineveztetett bevezetesként júliusban négy, s kineveztetni készül újból augusztusra hat új mágnást, a kik mindannyian kipróbált mamelukok, és a liberális reformok hívei. Mind oly jogezim, mely eleve predesztinálja őket a bárói és grófi rangra! . . .

Igy azután meglehet szavaztatni a

muszka inváziót és Magyarországnak Ausztriába való beolvasztását is! . . .

Hihető azonban, hogy ez utolsó tette nyakát szegi a vakmerő játékosnak Magyarország arisztokrocziájának szabadelvű tagjai is bizonyára megütközéssel fognak elfordulni e dilettáns miniszterelnöktől, a ki hatalmi pozíciójáért, a bársonyszék további birtoklásáért kész az alkotmányt megsérteni, százados tradíciókkal szakítani, a haza körül szerzett érdemekért adományozni szokott méltóságokat kortes czélokra használni és egy oly fényes multu testületet önértében megtámadni. —

Menjen penzióba! — — P-I.

Kommentár egy „kérdőjel”-hez.

Laptársunk a »S z a b a d s á g« legutóbbi vasárnapi számában, a nagyvárad királyi katolikus jogakadémiájának ez évi »Almanach«-ját ismertetvén, a megnevezésnél a »katolikus« jelzőt zárjel között, megkérőjelezte.

Ugyan ez a jelző már korábban is, másoknál is szemet szúrt. Egy protestáns tanügyi lap az intézet igazgatóját vádolta azzal, hogy elkövette ezt az »elkeresztelést.« A fennebbi kérdőjel ennek, úgy látszik, csak újabb »kisebbitet« kiadása.

Igen sok megjegyezni valónk lehetne ehhez a dologhoz.

Például megtaníthatnók az illetőket a magyar közjog történetéből arra, hogy a régi jobb időkben a »királyi« jelzés mindig egyszersmind a »katolikus« jelzést is magában foglalta, s a mi »királyi« volt, az »katolikus« is volt.

De hát minek beszéljünk a régen mult idők történetéből azoknak, a kiknek — esetleg politikai hithagyásuk óta — csak a legújabb történet létezik, mely a fennálló liberálizmussal kezdődik.

S minek magyarázgassunk nekik olyan dolgokat, melyeket meg sem akarnak érteni, mert csakis azt ismerik és vallják, a mit a mai liberálizmus diktál!

Mégis egyetlen egy pontból s illetőleg ténnyből álló kommentárral kell szolgálunk ahhoz a bizonyos kérdőjelhez.

Tudniillik ez a tény az, hogy maga a legliberálisabb kultuszminiszter is, midőn a nagyvárad királyi jogakadémiánál megüresedett tanszékre legutóbb a pályázatot kürtö, ebben a hirdetésben az intézetet »kir. kath.«-nak nevezte.

Ugyanezt a felvilágosítást megkapta annak idejében a fennemlített protestáns tanügyi lap is, de már azt — liberális módon — elmulasztotta közölni.

Jelenleg az a »kérdőjel« arra késztetett hogy e tárgyban — a fenn mondottak szerint — felvilágosítsuk — nemcsak a kérdőjeles lapot — hanem egyuttal — ama kérdőjel ellenében — a nagy közöséget is!

A kormány és a nemzetiségi kongresszus.

A félhivatalos Bud. Tud. közli: Több oldalról felvetették azt a kérdést, vajjon az e hó 10-ére egybehívott ugynevezett nemzetiségi kongresszust a hatóság engedélyezni fogja-e. Ugy hisszük ez az egész kérdés tárgytalanná fog válni, mert eddig ez a kongresszus nagyhangzása nevére elkeresztelt gyülekezet, a melyen minden valószínűség szerint egyetlenegy budapesti polgár sem fog résztvenni, egy hatóságnál sincs bejelentve és nyilvános gyülekezetek, a melyek be nem jelennek jelentve és a melyek megtartását hatóságilag meg nem engedték, tudvalevőleg nem tarthatók meg.

Ebből megtudjuk, hogy a kongresszus eddig bejelentve nincs, a kongresszus rendezői meg tudják, hogy a gyülekezést be kellene jelenteni, de azt senki sem tudja meg a kommunikéből, hogy ha a kongresszust szabályszerűleg bejelentik: a kormány mit csinál.

Lapszemle.

Budapest, 1895. aug. 6.

A »Magyar Allam« felveti a kérdést, hogy ha egy róm. kath. jegyespár jelentkezik illetékes plébánosánál házasságkötés végett, kötelessége-e az illető plébánosnak a nála jelentkező jegyespártól kérdezni, megkötötték-e már házasságukat polgárilag? Tagadó válasz esetén a plébánosnak szabad-e a jegyespárnak oly utasítást adni, hogy először, mint a törvény rendel, polgárilag kösse meg házasságát s csak azután jelentkezze nála házasságának egyházi kötése végett? Mindkét kérdésre nemmel felelve, indokolja ezen eljárását s kíváncsian várja a magyar püspöki karnak e kérdésekre vonatkozó utasítását.

A »Hazánk« az ischli találkozás politikai fontosságáról cikkeznek s a monarchiának Romániával való szövetségét üdvösnek mondja.

Az »Egyetértés« a román király ischli tartózkodásáról ír s helyesli a Romániával való szövetségre lépést.

A »Pesti Hirlap« »Nagyhatalmu állásunk« czim alatt a monarchiának Európa többi államaihoz való viszonyát tárgyalja s azt mondja, hogy most már nem hiányzik csak az, hogy Goluchovszky megszerezze a nagy hatalomhoz illő nimbust is Ausztria-Magyarországnak.

A »Magyarország« üdvözi a magyar munkásokat, a miért volt bátorságuk felszólalni a külföldi szociálisták ellen s egyuttal serkenti őket, hogy tartsanak olyan munkásgyülekezeteket, melyben üdvös reformokat készítsenek el, nem pedig áldatlan civakodással fecséreljék el idejüket és erejüket.

A »Nemzet« arról cikkeznek, hogy milyen helyes, ha a monarchia Romániával szövöttezik s így evvel is mintegy útját állja az orosz előrenyomulásnak a balkán félszigetre.

A »Pesti Napló« Polónyi Géznak Hajdú-Szoboszlón tartott beszámolóját perszifalja.

A »Nemzeti Ujság« a most beterjesztendő bűnvádi perrendtartás azon passzusára hívja fel az ország figyelmét, melyben az van mondva, hogy minden nyomtatvány, ha a kormány-nak úgy tetszik, lefoglalható s ezen hallatlan visszaélés meggátlását sürgeti.

A »Magyar Hirlap« »Andrássytól — Bánffyig« czim alatt a két miniszterelnök közötti különbséget vázolja, természetesen nem a Bánffy előnyére.

A »Budapesti Hirlap« Romániának a monarchiával kötendő szövetséges célszerűségéről és politikai fontosságáról ír.

Egy lélekemelő ünnepély.

Szolnok, 1895. aug. 4.

Egy lélekemelő ünnepélyről akarunk jelenleg beszámolni. Szolnok, mely város a közelmúlt napokban liberális részről oly különböző módon volt feltüntetve, ma újabb tanubizonyoságot adta azon nemes gondolkodásának, hogy katholicizációját a liberálizmus lélekölő mérgevel tönkretenni nem hajlandó.

Van Szolnokon egy plébániai templom, melynek patronusa a könyörületesség szíve. Szeretett lelkészünk K a r k e c z Alajos h. plébános ur átlátva, hogy semmiből sem lesz, ha csak isteni mindenhatósággal nem, gyűjtéshez fogott s rövid három év alatt annyi könyöradományt gyűjtött össze, hogy a különben igen elhanyagolt templomot külsőképen alaposan renováltathatta s így szép magas tornyának keresztjét is megaranyoztathatta. Ma augusztus 4-én impozáns egyházi és társadalmi ünnepséggel a keresztet visszahelyezték. Az egyh. ünnepség-

nél a sz. misét fényes papi segédlettel K a r k e c z Alajos szt.ferend. házfőnök és h. plébános végezte, a sz. beszédet pedig Mihályi Caesár sz. fer. r. áldozópap s sz. kati lelkész tartotta. Nagyszerű látvány volt, midőn a körülbelül tízezerre menő hallgatóság előtt az Isten sz. ege alatt beszélt a keresztéről. Hallgatói (voltak jelen »jó katolikusok« is) mindvégig feszült figyelemmel hallgatták végig nagy hatásu beszédét s sokan hitükben megerősödvé távoztak, mások pedig reményükben esalódva. Voltak ugyanis többen (a jelenlevő liberális urak), kik nagyon várták, mikor fog már a szónok a mai politikai kérdéshez szólni, hogy így előránthassák megszokott fegyvereiket, a rágalom fegyverét. — A szent beszéd után ünnepélyes körmenet volt, melyen a városban levő minden közigazgatási, ipar- és kereskedelmi, közművelődési egyletek és társulatok testületileg megjelentek. A városházán rendkívüli gyűlést tartottak, melyben határozathoztak, hogy a szegény tanulókat segélyező egylet céljaira a város 300 frtos alapítványt tesz. Elhatározták e díszgyűlésen azt is, hogy a polgármester vezetése alatt testületileg vesznek részt az ünnepélyen.

A körmenet alkalmával az utca mindenfelé ki volt világítva s hol a menet elhaladt lobogódiszt öltött a város, Eljöhettek volna hozzánk az ünnepélyre a mi jó képviselőnk J u s t h Gyula is, ekkor legalább meggyőződést szerezhetett volna arról, hogy mi különbség van a liberális újságokban fennen hirdetett és az ismeretes eszközökkel kierőszakolt műlekedés és a szív igaz érzelmei által teremtett hangulat között.

De tanulhattak volna ez alkalommal E ö t v ö s titkos kormánypárti s a magát jóformán lejárt K o s s u t h Ferencz képviselő is. Igen, megtanulhatták volna, hogy a más vallásos meggyőződésének sértegetése nélkül lehet ünnepséget rendezni. Talán akkor annak idejében Rákóczy olyan nagyon keserű remiscentiát nem okozott volna.

A körmenet után a torony tövéhez érve id. szolnoki S c h e f f t s i k István lépett a pódiumra s bármely kath. papnak diszére való emelkedett hangú beszédben esetelte az ünnepély társadalmi jelentőségét. Nagyszerű beszéd volt, amelyet csak a tiszta meggyőződés mondhat. Szavainak melegevel gyújtott, erejével meggyőzött s hatásával a helybeli sötétben dolgozók hangos irigységét keltette fel.

E remek beszéd elhangzása után a helybeli dalárda hazafias és egyházi énekei között a keresztet rendeltetésére elhelyezték. Megható látvány volt, midőn a jámbor hívek rang, kor és nemre való különbség nélkül bucsut vettek

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

A provincián.

— A »Tiszantul« eredeti tárczája. —

X... város modern város, egy geografusnak világismertető munkájában kis Párisnak van nevezve.

No én azt hiszem ez a geografus ur csak este hat-hét óra tájt bujt ki odujából tanulmánykörutrá s ez nem terjedt tovább, mint a kis hidtól (a la Rioltó) a szinkörig, amikor parfume légkörbe van az utca burkolva. Lárma, kardesörgés, kacaj internacionális »ella« opp« kiállításokkal keverve, a ragyogó toillettek a sok rózsás arcz mosolya, tüzes szemek villámai közepette az ember egy pillanatra csakugyan Páris varázs chaoszában képzelet magát, de csak egy pillanatra, mert őh fátum!

Diszes cigányesort halad tova az utca közepén, hamisítatlan Pharaó fajzat. Utánok gebéktől vont szekér zörög, jajgatnak, a zsirt szomjazó kerekék. A szekéren Adám kosztümbé bujtatott sipító purdék s a saroglyáról lelógó zsinigen egy borzas kutya öltögeti nyelvét, busan kullogva álmodoz az arany szabadságról.

A menetet a közrend egyik tisztviselője zárja be, ki ékes rendőri »stillusát« gyakorolja s a m. kir. tapintatot gyakorlatilag érvényesíti egyik másik rakoncátlanok purdék hátán.

Ime a színház elé kerülnek: Apropos, színház, éppen ott vagyunk előadás előtt.

Thália esarnoka a modern műépítészet remeke. Nagyon valószínű, hogy a párisi »opera comique« mintájára készült, mert ha az ember reá néz, menten komikus hangulat fogja el.

Ruhátára, az nincs, de hát minek is az, hiszen spórolni kell. S azt hiszi valaki, hogy mi a színházban parquettet taposunk? Óh nem. Mi kedveljük a naturalis dolgokat s a pusztá földet verjük lábainkkal, ha a — deszkahasogató (s nem égrengető) — tapsviharral nem elégszünk meg.

Fedelét ugyan nem képezi maga az égbolt, de azért némely estén nyakunkba pottyánó, eső cseppek nagyon is eszünkbe juttatják a nem csillagos, hanem felhős eget.

Kr... kr... krrr... szól a villany esengő s a közönség betödul.

Már javában folyik az előadás, a hatás a legmagasabb fokot érte el. Egy szakácsné meghatva dől libacombon hízalt ideáljának karjai közé s könyeseppje a magasból egy elhízott terménykereskedő orrára pottyannak ki ijedteu keresi esernyőjét, félve, hogy megnyíltak az ég esatornái.

Mondom, a hatás a legmagasabb fokon van, már hárman meghaltak a szinpadon s a negyedik most keveri a mérget.

Az orcheszterben Krampampuli ur a bőgős sajnálkozva a közönség síró ábrázatán ujjait igazgatja, hogy a függöny leeste után hozzájáruljon a fájdalmas hangulatnak viggá varázsolásához.

Az öreg fuvolás bóbiskál, az első hegedős orrára épp most repül egy légy.

Türi, türi egy darabig, rángatja arczizmaikat, majd orrához esap könyörtelenül s a légy elrepül.

Fent, hová a vágó gondolat is sóhajtvá repül, ott a dicső gallérián, két suszterinas küzd az elsőségért. — Piff, paff! s egy uraságoktól levett kalap repül a földszintre.

A drámai hős felkavarta már a mérget. A három halott közül az egyiknek már megfájult a dereka s a másik oldalára fordult.

Ah, ah! Pszt, pszt! s ismét síri esend. A hős pillantása végigrohan a közönségen, most ajkához emeli a poharat...

De mi lárma ez ott a földszinti állóhelyen? Jou, vau, vauuuú! Egy müértő, kutya siratja a hóst: farkára hágtak.

Óriási kacaj, a hős kiejti kezéből a méregpoharat, a holtak felébrednek s miként egy paragrafus odaáll a rend hü öre, villogó szemekkel kutatva a hatásrontó kutya gazdáját.

Még csak a minap renováltak... Megkezdtek az előadást s miután helyemet a vadonat új zöld színben ragyogó fenyő padon (olvast: körszék) elfoglaltam, egy terjedelmes urhölgyet s bájos leányát kellett volna az utánam következni helyre beboacsátanom, tehát felakartam állani s képzelet-e valaki, hogy mi történt? — Bizonyára senki sem képzelheti, ehhez roppant merész röptü fantázia kellene; odaragadtam a padhoz s mivel a legnagyobb erőlködés dacára

a keresztől. Ráborultak, csókjaikkal illették s könnyeikkel áztatták.

A fényes egyházi ünnepélyt magyar szokás szerint áldomás követte, mely annak dacára, hogy a helybeli páholy tagjai különböző állűrügyek alatt mindenáron meggyengíteni akartak, reményen felül impozánsan sikerült. A katolikus előkelőség csaknem teljes számban volt jelen, képviselve volt ott minden rétege a társadalomnak. Festői látvány volt, midőn ft. Karkecz Alajos társaságában a keresztet és gömböt vivő 60 korszorú leány megjelent, kik mindannyian kék szalaggal díszített fehér ruhában voltak öltözve. — A 300 terítékű diszlakoma alatt az első felköszöntőt dicsőségesen uralkodó XIII. Leó pápa ő Szentségére és I. Ferencz József apostoli királyunkra id. Schefftsik István tartotta, melyet a társaság felállva hallgatott és lelkesen megtapsolt. — A második toasztot a város polgármestere Kludik Gyula tartotta, éltetvén Schusztér Konstantin szeretett főpásztorunkat. A szünni nem akaró taps és éljen után elhatározta a társaság, hogy kegyelmes Főpásztorának őszinte ragaszkodása és hódolata jeléül üdvözlő táviratot küld. — Majd Karkecz Alajos lelkész emelkedett fel és beszédében az önértet hangján ünnepélyesen kijelentette, hogy az egyház örök lévén, nem tarthat semmi veszélytől, mely a vallástalanság részéről érheti. Kijelentette, hogy az egyházat nem csak öröknek tartja, hanem olyan nagyinak ismeri, mint maga a világ, mert tagjának ismer mindenkit, ki szereti az Istent. Ezen önértetes kijelentés után Bougaud a híres orleansi püspöktől hozott fel egy hasonlatot, ki szerint az egyházba két kapu vezet, egyik látható bejárattal, melyet keresztségnek és láthatatlan bejárattal, melyet szeretetnek neveznek. Ezen szeretet vezérli a katolikusokat Szolnokon is mindenkor, valahányszor csak az együttélő polgártársak vallási hozzátartozandóságáról van szó. Bárki vádoljon is bennünket az ellenkezőről, azt rágalomnak kell tekintenünk, mert mi tiszteljük mindenkinek a vallását annélkül, hogy a magunkból egy jottát is engednénk, becsüljük a meggyőződést minden téren és hatványozva a vallási felfogások körül, de annélkül, hogy a magunkét bárki részéről kicsinyelni engednénk, szeretünk mindenkit, mert az Isten minden embert az ő képére és hasonlatosságára teremtett, de azért az oltárnál mindenkivel kezdet nem fogunk. Nézete szerint azonban akkor, ha társadalmi kérdéssről, közügyről van szó, le kell omolni minden válaszfalnak, mely bennünket vallásfelekezetek szerint tagolna szét, mert közügyeink érdekében úgy is csak egy eszme uralkodhat bennünket, az, hogy a mi szegény, de a kor követelményeinek meg-

felelő módon minden téren haladó városunk egykor boldog lehessen.

A város boldogságát pedig az olyan összetartás alapíthatja meg, mely nem egyes felekezetek vagy társadalmi coteriák magán érdekeit, hanem a szűztiszta közérdeket szolgálja. Ilyen összetartást kívánt a városnak és erre üritvén poharát éltette a más vallásfelekezetek jelenlevő képviselőit. Beszédét háromszor szakította félbe a taps és beszéd után kitörő lelkes éljenezés volt.

A beszédre a ref. pap Csekey István válaszolt, ki szintén a szeretet húrjait pengette. Volt még több felszólalás is így: A r a y Károly és Singer Béni ügyvédek Karkecz Alajosra, a városi főjegyző: G r u b e r József id. Schefftsik Istvánra, M i h á l y i Caesar az összes köztisztviselőkre, A r a y Károly másodsor a koszorus leányokra, P o l ó n y i Mátyás Mihályi Caezárra stb.

Ily diadal ünnepet ült nálunk a katolicizmus, élénk tanúságot tevén arról, hogy él és mozog. Él igen, de fájdalom nem régóta. Elévülhetlen érdemei vannak e vallásos tevékenység felébresztésében szeretett plébánosunknak Karkecz Alajos házfőnök úrnak, ki mint az egyháznak hű fia s mint kedves városunk szülötte néhány évi működése alatt valóságos csodákat művelt e téren. E nagyszerű ünnepély is büszkén vallja szerzőjének e szerény szeretet s hazafit, kinek legnagyobb jutalma itt is csak az, hogy most is a közjónak javára tett sokaknak örömet szerzett. Mindenki elismeréssel telve távozott az ünnepélyről csak a liberális urak, különösen az aknaharozót folytató szolnoki páholy munkásai menekültek lehorgasztott fővel, mert nagy skandalum történt, t. i. skandalom nem történt. Sz. F.

Nagyvárad város közügyei.

Értesítés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1895. augusztus hó 8-án esetleg következő napjain mindenkor d. u. 3 órakor a város-háza tanácsstermében a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. Polgármesteri havi jelentés.
2. Belügyminiszter leirata a kerületi anyakönyvi felügyelő kinevezése tárgyában.
3. A vallás és közoktatásügyi miniszter leirata Nagyvárad város közönségéhez a torna verseny támogatásáért.
4. A közigazgatási bizottgág féléves jelentése.

Figyelni kezdtem. Egyenként nyilvánították véleményeiket a dráma felől s körülbelől a következőket sikerült meghallanom.

Czernássy ur ki, — melleleg mondva — sötét szemüvegen nézi a világot a drámai cselekményeket csak setét színben kívánja látni, szerinte okvetlenül elő kell fordulni a drámában egy vagy két lövésnek. Ha esetleg a lövés nem talál, akkor a hatás kedvéért pótlólag bunkós bottal is agyon lehet verni a hőst.

Szurkossy ur azt mondja, hogy ő ugyan Schillert kedveli, de nem azt a Schillert, a ki gyenge pillanataiban dráma írással is foglalkozott, hanem azt, a mely a száraz garat öntözésére a földi bubánatok enyhítésére, olymp istenei által van adva az emberiségnek, s melyről egykor Noé apánk az ő szereimetes Sára feleségének énekelt.

Részeg vagyok rózsám, mint a csap
Nem aludtam én ki . . .

Habváry ur azt mondja, hogy ő ugyan a lyrai szerelmes szerepeket pártolja s e végből — trubadurságát gyakorlandó, — már be is szerzett egy legjobb minőségű hármónikát, mindamellett szerény véleménye szerint ha Pityóka Pista népszimnű alaknak játék közben véletlenül beütik az orrát, a komikus hangulat azonnal átalakul drámaivá.

A többi urak többé kevésbé érvényesítették ama szép theoriát: Halgatni arany, beszélni ezüst.

Midőn Czernássy ur és társai eltűntek

5: A tanács előterjesztése Csáki János köztér átengedése iránti kérvénye tárgyában.

6. A tanács előterjesztése a pecze-szöllősi volt sörgyár és tartozékai eladása iránt.

7. U. annak előterjesztése a Klein Henrik és Végh Mihály részére eladandó köztér iránt.

8. U. annak előterjesztése a Szűcs Sámuelnek átadandó köztérre vonatkozólag.

9. U. annak előterjesztése a szőlőtelep kibővítése tárgyában.

10. U. annak előterjesztése a Halbróhr Salamonnak átadandó köztér ügyében.

11. U. annak javaslata a tűzérklaktanya építése tárgyában.

12. U. annak előterjesztése a »Téglagyár részvénytársaság«-nak eladott városi földekre vonatkozólag.

13. U. annak előterjesztése több utcza rendezése ügyében.

14. U. annak javaslata Schenker Mihály és Klein Sámuel kérvénye tárgyában, hogy a Pecze-utca kinyitásához felajánlott járulék fizetése alól mentessenek föl.

15. U. annak előterjesztése a Pecze rendezés folytán előállott 5-ik és 6-ik számú telkekre megtartott árverés eredményéről.

16. U. az beterjeszti a feső és alsó gyaloghidakra megtartott árverés eredményét Grósz Dezső és Zách János utóajánlata kapcsán.

17. U. az bemutatja a községi iskolai alap javára tett alapítványról szóló oklevelet.

18. U. annak előterjesztése az ősi vasut állomáshoz vezető ut tárgyában.

19. U. annak előterjesztése a körös-várad-velencei oldalán Knapp Ferencz s társai telke alatt építendő kőpárhuzam-mű tárgyában.

20. U. annak előterjesztése a v.-velencei vasutállomás kiépítésével előállott utak s ut átjárókra vonatkozó jegyzőkönyv jóváhagyása iránt.

21. U. annak véleménye Zemplén megyének a milleniumi bandérium megalakítása iránt kelt megkeresése ügyében.

22. U. annak javaslata Kunyhósi János laktárszerződés meghosszabbítás iránti kérvénye tárgyában.

23. U. annak javaslata Szabolcs megye közönségének a járványos betegségekre vonatkozó felirata ügyében.

24. U. az a város általános csatornázási előmunkálatára vonatkozó vállalati szerződést bemutatja.

25. U. annak előterjesztése a félévi kezeletési kimutatás s ezzel kapcsolatos póthitel engedélyezése iránt.

26. U. anak javaslata az ipariskolai tanév megkezdése alkalmával szükséges intézkedés tárgyában.

előlem az éjben, megvoltam arról győződve, hogy legközelebb egy értekezést fognak kiadni a drámáról . . .

A megvadult bikához címzett sarki kocsmalecsukott ablaktábláinak hasadékaiban ki-ki villan a petróleum-lámpa sárgás fénye, s végig cikázik az átellenes bomladozó falon.

Zürzavaros hangok kurjantások, sarkantyú pengés között keserves cigányzene hangjai szűrődnek ki.

Óh muzsák forduljatok meg sirjaitokban!

A disszonancia legmerészebb variációit élvezheted itt, boldogtalan halandó, kit végzeted erre vezérel.

Már ezeket a mórakat is áthatotta a naturalizmus hódító szelleme. A primás nyirettyűjének hangjait egy kenetlen ajtó jalkiáltásainak vélnéd. A kontrás és klárinétos által kicsalt akkordok hasonlíthatlan hűséggel utánozva — föllevenitük emlékünken egy romantikus nyáréji macska-hangverseny kellemes benyomásait, a bőgős pedig bámulatos összhang-érzékkel osztja be a nagy tudása által megengedett négy hangot, felülmulthatlan természetességgel fejezve ki egy előnyös zsrképzdése miatt közszeretnek örvendő házi állat családtagjai meglegedettségenek kifejezéseit.

A környékbeli kutyák egytől-egyig idegbajban szenvednek. Hiába! azok nem értik meg a naturális zenét, még a naiv korszakban élnek.

Eppen most dobnak ki általános tetszészaj közepette egy vendéget, ki feltápáskodva, néhány másodpercnyi tünődés után maga elé

a magam erejéből meg nem szabadulhattam a pad festékjének tuzásig vitt szimpátiájából. két liberális jegyszédő jött segítségemre s némi veszteséggel ugyan, de megváltattam. S a terjedelmes mama és bájos leányának megnyitott az ut, mely az enyémhez hasonló sorsra vezet.

En pedig, a szegény, megfogya bár de törve nem, udvari szobámra gondolék s tovább élvezék . . .

Színház után vagyunk. Az utcán láрма, zörej, elrobognak a konflisok szét oszlik az ember áradat.

Egy mellék-utcán haladok. Elöttem, jó távol, vitatkozó csoport, — hangos eszmecsere folyik. Vajjon kik ők?

Érdeklődni kezdek.

Ah! az egyik Czernássy ur szabóságod s a másik, ki a másik? . . .

Csak most hallom vékony hangját, ő az, Habváry ur, udvari borbélyom, ő az, ki kalapját mindig nagyobb és nagyobb félkörben lóbázza meg, szakállam fokozatos fejlődésével. Ő az, ki annyira gyakorolt a borralalók arányához mért meghajlásban. Mintha hallanám, amint ollóját fülemben csattogtatva monja:

»A bajuszt kissé . . .?«

A többi urakhoz nincs szerencsém, habár sejtem, hogy a hangvivő, Szurkossy ur, a láb-mérnök.

Először azt hittem, hogy a szurok, szappanhab, vagy czérna közötti különbségeket fejtegetik, azonban szörnyen csalódtam: társalgásuk témája — a dráma volt.

27. U. annak előterjesztése az utca locsolás tárgyában tett közgyűlési felszólalás iránt.

28. Ugyanannak előterjesztése Fein Ignác és Grünberger Jeremiás térber leszállítás iránt beadott kérvényükre.

29. U. annak véleménye Seprényi Károly és Vas Ferencz földber átruházás iránti kérvényük.

30. Nagy Lajos fogalmazó lemondása.

31. Fassie Sándor szabadság idő engedélyezése iránti kérvénye.

32. Gug Demeterné és

33. Stark Emilia születésnői oklevelük

Miről midőn a törvényhatóság t. tagjait értesíteni szerencsém van, egyszerűs mind tudatom, hogy a közgyűlési tárgyak a közgyűlést megelőző napon a városház termében kitéve lesznek s bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1895. augusztus 6-án.

Rácz Mihály,
főjegyző.

NAPTÁR.

— Augusztus 7. —

Szerda, Róm. kath. Kajetán vt. Prot. Kajetán. Gör. kelet julius 26. Hermolaus. Izr. Ab. 17.

Nap két 4 óra 33 p., nyug. 7 óra 5 p. Hold kelet 8 óra 2 p. nyug. 6 óra 7 p.

Aug. 8. Városi közgyűlés.

12. Rendkívüli megyei közigazgatási ülés.

20. Iparos ifjaknak kirándulása Dobrest és vidékére.

23. Iparos ifjak önképzőkörének közgyűlése.

Október 7. Katonai lóvásár Nagy-Szalontán.

9. Katonai lóvásár Nagyváradon.

12. Katonai lóvásár Er-Mihályfalván.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő huzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,

Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,

Kádár és Kiss ezégnél Kishid-fő,

Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,

Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,

Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.

Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.

Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

A tanácsból.

A város tanácsa tegnap d. e. 10 órakor tartotta a közgyűlést megelőző rendes ülését, melyen több nevezetes tárgy képezte tanácskozás tárgyát. A kereskedelmi miniszternek az *Ősi vasúti állomáshoz vezető út* építési és fentartási költségeihez való hozzájárulásra vonatkozó leirat ellenében a tanács javasolja a közgyűlésnek, hogy írjon fel

a miniszterhez a világosítsa fel a tévedésről, melybe valószínűleg a kereskedelmi minisztert a kamara felterjesztése ejtette, mert az ősi állomást a város nyugati határán fekvőnek jelezte, holott ez állomás a megye határában fekszik sőt még a hozzájáró út is kizárólag annak területén van.

A *v.-velencei köröspartnak* a Knapp Ferencz és trsai telke alatt köpárházamű építése által leendő biztosítása tárgyában előterjesztést tesz a tanács, hogy az árlejtés kiírása és egyéb szükséges intézkedésekkel a közgyűlés bizza meg.

A *felső és alsó gyaloghídkra* vonatkozólag javasolja a tanács, hogy az árverésen legtöbbet ígérőkkel kösse meg a közgyűlés a szerződést; egyszerűs mind betérjeszti Grósz Salamonnak tegnap beadott pótajánlatát, melyben 1700 frtot vagyis 5 frttal magasabb összeget ígér az árverés eredményénél, továbbá Zák János hasonló kérvényét, a ki 200 frttal ígér kevesebbet az árverésen ígért összegnél.

A *tüzérségi laktanya* építése ügyében a az árlejtés kiírhatása iránt tesz előterjesztést a tanács. A *szépészeti bizottság* tegnapi ülésében tárgyalt utca-kiborkolási programból az 1895. évre előírt burkolati munkálatoknak foganatosítását javasolja a tanács, míg a 96. évre felvett munkálatokat illetően ezúttal a biztos fedezet hiánya miatt nem javasolja azoknak megrendelését, hanem majd köveztvám engedélyezése után teszi meg részletes javaslatát. Zemplén-vármegyének pártolás végett megküldött azon átiratát, hogy a városok és megyék az orsz. kiállításra magukat banderium által képviseltessék; a tanács tudomásvételre ajánlja, mert a banderium alakítása a régi vármegyékre való kegyeletes visszaemlékezésben leli indokát s így a városok részéről lovasbanderium küldése teljesen indokolatlan. — A főszámvevő jelentése alapján a költségvetés némely rovatánál szükséges hitel-tulajlás folytán póthitel, illetve hitelátruházás iránt tesz előterjesztést a tanács.

* **A dobresti katasztrófa harmadik halottja.** Tegnap lapunkban említettük, hogy Rákóczy Ferencz munkást, a dobresti vasúti szerencsétlenség egyik sebesültjét behozták Nagyváradra a megyei kórházba, hogy operációt hajtsanak rajta végre. Rákóczy azonban oly súlyos benső sérüléseket szenvedett, hogy még az operáció előtt kiszenvedett. Ő már a harmadik halottja a katasztrófának s mint levelezőnk táviratilag jelenti Dobrestből, másik két, szintén rendkívül súlyosan megsérült munkás is halállal vívódik s a reggelt aligha érik meg.

* **A 48-as honvédek segélyezése.** Az elaggott 1848—9. honvédek segélyezésének ügyét

a miniszterelnökség vette a kezébe. Ez nem azt jelenti azért, hogy jövőben talán méltányosabban részesülnek a nagy idők hősei a segélyben. Annyit adnak ezután is nekik, a mennyi alalmazászámba mehet csak. Ujabban Szarvadi János bályoki lakos, volt 48-as honvéd tizedesnek évi 48 frtot, Sági Péter derecskei lakos, volt köztitcznek évi 36 frtot, Banóczy Mihály bályoki lakos, volt tizedesnek évi 48 frtot és Takács Sándor b.-ujfalui lakos, volt köztitcznek évi 36 frtot utalványozott a miniszterium. Ezekre is el lehetne mondani, hogy élni kevés, meghalni meg sok ennyi pénzből.

* **A gyulai kath. kör új mágnás tagja.** Gróf Wencheim Géza a gyulai katolikus kör alapító tagjai közé lépett 100 forint adománnyal, mely összeg a kör házvételi alapjához lett csatolva.

* **Panasz nagykut-utca burkolata ellen.** Szabó János postaszállító panaszt emelt a városi tanácsnál nem csak a nagykut-utcai uttest, hanem annak gyalogjárdái ellen is s beadványában életveszélyesnek jelzi az ottani állapotot s azzal fenyegetődik, hogy kérelmének nem teljesítése esetén, a mi természetesen az utca kiburkolására vonatkozik, kénytelen lesz felettes hatóságához fordulni, sőt ennek utján esetleg a miniszterhez még pedig azon kéréssel, hogy minden előfordulható károkat, a mi kocsijait érheti, a várost tegye felelőssé. Szerényebb hangon irt kérvénynek, azt hisszük, több haszna lenne, mint az ilyen nagyhangu fenyegetődésnek, mert utóvégre is nagykut-utczának kocsinttete nem járhatatlan, és nem veszélyes a gyalogjárdához meg a postakocsinak semmi köze s így a válasz nagyon könnyű t. i.: »hátrább az agarakkal!« A dolog fácsítja pedig az, hogy az illető nagykut-utczai lakos!

* **A román királyi pár átutazása.** A román királyi pár Ischlbe menet a vasárnap reggeli nagyváradai gyorsvonattal a keleti pályaudvarban Budapestre érkezett. A királyi pár, melynek fogadására a pályaudvaron Pekáry főkapitányhelyettes, Neumann állomásfőnök, Krepelka főfelügyelő és a román konzul jelentek meg, megérkezés után a pályaudvarban reggelizett. Károly román király szívesen szölitotta meg Pekáry főkapitányhelyettest, kit az udvari váróterembe is kértett, hogy a királynénak is bemutatassa. A román királyi pár különös érdeklődéssel tudakozódott Budapest székes főváros fejlődéséről, a melyről annyi szép és nagy dolgot hallottak. A román királyi pár kíséretében vannak Priboyano alezredes és Istrati őrnagy szárnységedek, Madrogheni főudvarmesterné, Bengeski udvarhölgy és Hopkirch felolvasónő. Rövid várakozás után a királyi pár tovább utazott a bécsi gyorsvonattal, meghált Linzben és — egy távirat szerint ma délután megérkezett Ischlbe.

* **Esküvő.** Jordán Dénes m. kir. bányahivatalnok, Rézbányán tegnap tartotta esküvőjét Zsák Károly belényesi vendéglős szép és művelt leányával: Mathilddal.

* **Egészségtelen divatcikk.** A divatban alig jutott oly gyorsan népszerűsége divatcikk, mint a széles, ruganyos övek, melyeket világszerte hordoznak a hölgyek. Ez a látszólag ártalmatlan öv veszedelmesebb a vállfűzőnél is. Míg az p. o. egy 70 czm. karsu derekat 62 czm.-re sajtolt össze, az elasztikus öv ezt 58 czm.-ig kisebbiti. Mennél fiatalabb a nő teste, annál inkább enged a mellkas a nyomásnak s idővel 20—22 czm.-rel sajtolja össze a testet. Ez által a máj, a gyomor, a belek és a vese eltorzulnak s az alsó testre szorulnak. A leggyakoribb bajokat a gerincezfájdalmat, gyomorgöresöt stb. idézi elő s az általános szervezeti gyengeséget okozza. Bizonyára igen szerencsétlen divat s szülők kötelességet teljesítenének, ha gyermekeiknek nem engednék meg, hogy ezeket az egészségtelen öveket viseljék.

* **Részeg fővel.** Megirta Zola a »La bête humaine«-ben és a »L'assomoir«-ban a pálinka hatásait azzal az undorító realitással és naturalizmussal, mely nevét hirhedtté tette az egész világon. De a való élet néha csakugyan oly eseményeket produkál, melyeket még Zola

varázsolja a közelmúlt kellemes benyomásait s megöleli az útszéli akácza kérges derekát. Azután lóbázza fejét jobbra balra. Bizonyára a repülő gép problémáját gondolja megoldva látni saját szeméjében . . .

Elhagytam a sarki kocsmát s betértem a mi kis utcánkba. Csak a bőgő egyhangú dörögése kísér még s a közeli ligetben brekegnek a békák.

A kis bolt elé értem, — most esendben van, becsukva állnak a sárga ajtók. Nemrég, alig néhány órája még vig tere-fere hallatszott ki belőle. Az utca hölgyvilágának szellemi központja e bolt, hol a jóféle sáfrány, suviksz és kocsikenőcsön kívül még a legfrisebb hírekkel is szolgálnak.

Most éppen az én eljegyzésem egy előttem is majdnem ösmeretlen hölgyvel s a B . . . né tyúkjainak réves elrabloltatása képezik a szenzációs események kimagasló részét.

Az még nem volna baj, hogy egy színvalban helyeznek a tyúklopóval, hanem attól félek, hogy valamelyik zseniális vénasszony az összefüggést fogja keresni légből kapott eljegyzési hírem s a tyúklopás között.

Oh ti Vénus árnyékai!

Ti, kik fog- és haj-hiány-dusságtokkal, pergő nyelvetekkel s tiszteletreméltó évszámaitokkal oly dicső érdemekre tettetek szert. Kik az elmúlt farsang jelmez-bájlán akaratlanul is oly utánozhatlan természetességgel ábrázoltátok az antik csoportot, hogy egyetlen archeolog sem kételkedett antikuságok valódiságában s kiket midőn megpillantottunk önkénytelenül is

eszünkbe jutott a rég mult idő többes szám harmadik személye.

Ti hozzátok zengem én Ciceróként, hogy egyelőre hamarabb bizonyíthatjátok reám a tyúklopást, mint azt, hogy a házasság érdemének gyümölcseit kíván élvezni . . .

De miféle hallucinációk ezek? Csend van, miként csend lehet a provincián — tíz óra után.

Felhangzik még itt-ott egy kutya ugatás s a közeli kaszárnyából egy bús tűzér dala:

Édes anyám, édes anyám,
Csak egy a kérésem . . .
Extra ruhát, extra ruhát
Csináltasson nekem . . .

Elhangzik a dal s én itthon vagyok — belől a rácsos kapun . . .

Hah! megint mi lárma ez? Csak a gazdasszonyom enyeleg a cselédjével. Majdnem kijövök a rendes kerékvágásomból, pedig úgy megszoktam már, hogy nem is bírok elaludni más tudattal, minthogy gazdasszonyom már megkente a cseléd hátát, olyan előttem ez a harszi zsvaj, mint az óra-ketyegés: nem is hallom már, úgy megszoktam, s ha igazán nem hallom, nem is esik jól . . .

Kibámulok még a kis ablakon, hallgatom egy koesi elmuló zörgését. A távoli állomáson felhangzik egy fütty, majd ismét csend lesz s én álmodozva eresztetem cigárettem füstjét, álmodozom a provinciális élet gyönyöreiről!

Ragliacco.

visszataszító tolla sem igen irt le. Rézbányán vasárnap délután Bullás Sándor földműves az édes méreg tulságos élvezetétől delirium tremensbe esvén, egy éles késsel neki ment feleségének s leszúrta. A boldogtalan asszony életben maradásához nem igen sok reményt fűznek.

* **Trachomás fagyalt.** Alig 10 napja megnyílt a Lloyd kávéház és más másod ízben kell vele foglalkoznunk. Először mindjárt a megnyitást követő napon a záróra tilalom ellen vétett, most pedig olyan eset fordult elő ott, ami nem igen költi fel a kávéház és benne levő tisztaság iránti bizalmat. A kávéház czukrásza ugyan, daczára annak, hogy szabályszerint a belépés napján kellett volna a rendőrségnél jelentkeznie csak tegnap jelent meg és a hatósági orvos megvizsgálván, konstatálta, hogy **a legnagyobb foku trachomája (egyiptomi szembetegség) van.** A rendőrség az erősen inficiált czukrászt azonnal beszállította a közkórházba. Vajjon nem volna-e jó a fagyaltkészítő gépet és tartályt vagy *elkobozni*, vagy legalább *dezinficiálni*.

* **Térzene.** A házi ezred zenekara ma délután 5 és 6 óra között (nem pedig mint eddig: 6 és 7 óra között) élvezetes műsorral térzenét ad a Schlauch téren.

* **Szokásból koldul.** Nagyon lódit a rongyos alakon a hajdu, mikor odaállítja a kapitány elé. A maszatos arcu vén ember megázza magát, mielőtt teljesen megállana s a vállán helyre rángatja az ezer folttól tarka köpenyét, aztán köhög egyet, hogy rendben van. Mintha mondaná: kezdhetjük. A kapitány már ismeri, úgy látszik, mert egyenesen azzal fordul a hajduhoz: *Ugy-e már megint koldult ez a vén ember?*

— Igenis! —

Nem szégyelli kend magát — fordul aztán a rongyoshoz — hiszen kend már nem szorul arra, magának van már annyi, hogy szegényesen megélhet. Minek veszi el a többi elől a morzsaléket? De meg kendnek már nincs is engedély a koldulásra — mi?

— Nincs kérem aláson — feleli a vén — de már úgy megszoktam, hogy tán behalnék, ha abba hagynám. Foglalkozni csak kell valamivel s én sohse voltam rest ember, kétszer is kaptam ott addig, a hol másik egyszer se, meg aztán megszoktam — kérem, — megszoktam!

* **Gyilkosság fényes nappal.** Rendkívül vakmerő gyilkosságról ad hírt rézbányai levelezőnk. Báls György mezei csász ugyanis vasárnap délután 3 órakor az utcán agyonlőtte Vác Nikuláj földművest. Báls a gyilkosság elkövetése után önkényt jelentkezett a csendőrségnél, hol azonnal le tartóztatták. A vakmerő gyilkosság indító oka ismeretlen.

* **Zsurnaliszta vér.** Hölgy: Istenem! Ha most kigyuladna a színház!

Hirlaptudósító: (hirtelen) Istenemre, én első volnék, ki a szabadba érnék.

Hölgy: (neheztelve) S engem itt hagyna?

Hirlaptudósító: Ó nem, nagysád! Csak bérkocsiért szaladnék, aztán a táviró-állomásra hajtanék s megsürgönyözném lapomnak e hírt s azonnal sietnék önt megmenteni.

* **Kinevezés** — Dr. Tóth Jenő miniszteri segéd fogalmazót a földmívelési miniszter — fogalmazóvá nevezte ki.

* **Életmentő püspök.** Radegund számos földi vendége Holdházy püspök egyike a legkíváltságos alakoknak. A mindenki iránt barátságos, leereszkedő egyházi méltóság általános, őszinte tisztelet tárgya. E hó 1-én, mint a Pest Lloyd-nak írják, több, szintén ott időző pap társaságában kocsin kirándulást tett Waizba s a »Klanm«-ba, mely e kedves város, és Passail között van. Az út égne meredő sziklák közt húzódik végig. Egyfelől nyomban az út mellett, a meredek hegyek emelkednek, másfelől pedig alacsony kőgáttal elválasztva, vad hegyi patak

rohan tova. Egy utfordulónál észreveszik, hogy egy fogat rohan velük szemben szélvész sebességgel és zajával tulszárnyalva a zugó patakat. A fogat fiatal lovai megvadultak valamitől, kocsis és a benne ülő ur kiestek a kocsiból, csak egy szegény asszony maradt benne, ki haját tépve, kezeit tördelve kiabál segítségért. Kinos helyzet volt. Ha a két fogat összeütközik, mind a kettő darabokra törik. Mielőtt azonban a szemközt vágató fogat odaérkezett volna, lovastól-kocsistól keresztülfordult az alacsony védgáton, bele a rohanó patakba, úgy hogy a kocsi kerekei és a lovak lábai égne álltak. Az asszony meg kétségbeesve nyujtogatta ki kezét a tajtékzó hullámokból. Holdházy ezt látva, kíséretével együtt átvette magát a gátfalon s a vergődő asszony karjait idejében megragadva, kihuzta a bizonyos veszedelemből. Súlyos sérüléseket szenvedett ugyan, de meg volt mentve.

* **Egy tanító alapítványa a kollégiumnak.** Öreg Szalay Ferenc, hosszú-pályi lakos közelebbről azzal a kéréssel kívánt elhelyezni a debreczeni főiskola pénztárába 6000 frtot, hogy annak évi 6% kamatait, míg él az ő kezéhez fizesse ki a főiskolai pénztár; ezen 6000 frtból 2000 frtot már ezuttal a tápintézet részére hagyományoz, a többi 4000 frt felett való rendelkezési jogát magának tartja fenn, kilátásba helyezvén, hogy még ebből az összegből is fog juttatni a főiskolai célra. A 2000 frtos tápintézetit alapítványt »Szalay-Vass« néven kéri kezelteni. A nemes keblű adományozóról a Debr. Prot. Lap, melyből e hírtünkét átvesszük, — följegyzi, hogy a függetlenség híre ideje óta, mint tanuló, főiskolánkban talála. Fegyvert ragadt ő is sok lelkes ifjuval együtt a haza védelmére. A leveretés után mint tanító lépett a h-pályi ev. ref. egyház szolgálatába, hol hosszas szolgálat után nyugalomba lépven, vaszorgalmával megtakarított gyümölcsének egy részét még nejjével történt szép megegyezés szerint most már annak a főiskolának, illetve intézménynek kívánja felajánlani, melynek egykor ő is tagja volt. A kollégiumi gazdasági tanács nem csak elfogadta az ajánlatot, de örömeinek köszönetének és elismerésének jegyzőkönyvileg is kifejezést adott s erről a nemeslelkű alapítót levélben is értesíteni határozta.

* **Az újságok külön mellékletei** dolgában igen fontos határozatot hozott a pénzügyminisztérium, mely ezután majdnem lehetetlenné teszi a kereskedőnek vagy iparosnak azt, hogy üzletére vonatkozó árjegyzékét az újságok mellé küldje szét, mert a pénzügyminiszter megkívánja, hogy ezek a mellékletek is, úgy mint a plakátok, hol egy, hol két krajczáros bélyeggel (nagyságuk szerint) lebélyegeztessenek. Közönséges halandó ugyan meg nem értheti, hogy miért nehezíti meg a pénzügyminiszter a kereskedőnek a dolgot fölösleges hajszaalhasogatással éppen akkor, a mikor mindenki oly nehezen várja éppen a hazai ipar és kereskedelem fellendülését; de közönséges halandó ugye tudott eddigelé a finanszokodás rejtelmes utvesztőjében eligazodni és valószínűleg ezzel a határozattal szemben sem fogja megpróbálni, s kénytelen lesz a konzekvenziákat belőle levonni.

* **Szerencsétlenség a vágóhídon.** Haldokolva vitték tegnap déltán a kórházba Bozslak Lajos mészáros-mestert, a ki a vágóhídon vigyázatlanságból, miközben húst szellett, a bal karját könyökön felül, esontig átvágta az éles bárdal. A vágóhídon nincsen semmi kötszer s míg a súlyosan sérültnek segélyt nyujtottak, már annyi vért vesztett, hogy az orvosok lemondtak az életéről.

* **Megköszönte, hogy becsukták.** Alva talála tegnap Nyerese Mojsze arató munkást a nagy piaczon Elek Lajos rendőr. Felrázta almából és minthogy alaposan becsudálkozva látszott, bekísérte. Kollmann bácsi hiába faggatta, hogy hova való és hol lakik, nem bírt egy szót se kivenni a tókrészeg emberből. Leküldte hát a dutyiba addig, míg magához tér, de előbb kivette pénztét zsebéből, a mire a részeg ember iszonyatosan elkezdett tolvajt, gyilkost kiabálni. De midőn magához térve szabadon bocsátották és pénztét visszakapta, hálálkodva köszönte meg, hogy becsukták, mert bizonyára ellopták volna tőle pénztét, mely nem kevesebb mint 75 frtot tett ki, mely összeget egész nyári mezei munkájával kuporgatta össze.

* **Asszonyirtó.** Chikagóban a mult hónap végén munkások egy Holmes nevű ember házában csatornát építettek és e közben két, nyolcz láb hosszú és három láb széles üregre bukkantak, amely oltatlan mésszel volt megtöltve. Mikor a munkások a meszet jobban megvizsgálták, hosszú női hajfürtöket találtak benne. A rendőrség azt hiszi, hogy a haj két fiatal hölgyé, akiket annak idején Holmes házában meggyilkoltak. Az eset annál borzalmasabb, mert a rendőrségnek egy csontvázárus azt jelentette, hogy Holmes néhány héttel ezelőtt emberi csontokkal jelentkezett nála és arra kérte, hogy azokból csontvázat állítson össze. Minthogy Holmes még nem fizetett, a csontváz még nála van. Holmes különben nem volt nála azóta. A rendőrség úgy nyilatkozott, hogy Holmes valószínűleg tizenhárom nőt gyilkolt meg.

* **Megszűnt a kánikula.** Néhány napi türethetetlen forróság után, mi alatt a kánikulának öszszes kellemetlenségei ólomsúlyljal nehezdedek a szenvedő emberiség vállaira, tegnap valahára hűvösebb, szellősebb időre viradtunk. A tegnapi esendes eső alaposan lehűtötte a levegőt. A hőszűnyedés, a mely öszszel napról-napra lehangozza az embereket, most mérhetetlen örömet okoz. Hiába, az emberek háládatlanok a nyár iránt. Mikor beköszönt melegével, az emberek a hűvös ősz után sóvárogznak, vagy legalább is egy hatalmas záporra, a mely lehűtse a levegőt, de ha véletlenül tovább talál tartani a zápor, mint akarnánk, az ismét baj. Legjobb tehát, ha nem az emberek dirigálják a felhőjárását.

* **A legkisebb óra.** A világ legkisebb óráját nemrég egy göttingai órakereskedés kirakatában csodálták meg a járó-kelők. Az óra mutatója nyolcz milliméteres, szerkezete egy napig jár, az egész egy női hajszálon függött egy kis tíz centiméteres magas nickeloszlopon. Tömérdek amatőr akadt, aki mesés árt kínált a kis remekműért, de az óras annyira meg van elégedve művével, hogy nem hajlandó megválni tőle.

* **Napoleon szeme.** Egy angol bíróság érdekes pörben döntött. Egy nagy illusztrált újságnak a kiadói szerződést kötöttek egy íróval, hogy cikksorozatát írjon I. Napoleonról. Egy pár cikk meg is jelent már, amikor a kiadók rájöttek, hogy Napoleon életrajzában lényeges hibája van: a szerencsétlen író a nagy császár szemének a színét el-tévesztette. Ez a tévedés a tekintélyes lapnak árthatott volna és ezért a kiadók megszüntették az életrajz közlését és a szerződéstől egyszerűen visszaleptek. Az író bepanaszolta őket. A kiadók makacsul erősítették, hogy Napoleonnak más színű szeme volt, mint a milyenről a panaszos említést tesz és hivatkoznak Napoleon több személyleírására. A bíró tartózkodott ugyan attól, hogy ítélettel döntse el, de indítatva érezte magát, hogy a kiadókat az írónak tekintélyes kárpótlásra utasítsa.

Vonatok érkezési és indulási ideje

1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-26, 8-48, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 8-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Ermihályfalváról 8-10, 9-14.	Ermihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fürdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*	Szent-László és Félix fürdőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-19*

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelölt vonatok csak vásár- és ünnepnapokon közlekednek.

TANÜGY.

A nagyváradi alsófoku ipariskola értesítője.

A nagyváradi alsófoku ipariskola értesítőjét dr. Tóth Mihály igazgató állította össze. Az értesítő bevezető értekezését Gaal István ipariskolai rajztanár ismertette képezi az 1894. évi debreczeni orsz. tanszerkiállításán bemutatott ipariskolai rajzkiállításról. A tanterv és az

elvégzett tananyag részletes ismertetése után az iskolai felügyelők a tantestület névsora, az óra-rend, s a statisztikai adatok következnek.

Az intézetnek 1042 tanulója volt, kik a következő iparágakat üzik:

Aranyozó 1, Aranymíves 2, Asztalos 143, Ács 35, Bádógos 39, Bognár 7, Borbély-fodrász 29, Cserepező 5, Czegfestő 3, Csizmadia 115, Czipész 71, Czukrász 3, Gubás 2, Hangszerkészítő 1, Hentes 17, Kalapos 3, Kályhás 11, Kaptafa készítő 1, Kárpitos 8, Kefekötő 2, Kelme festő 2, Kéményseprő 1, Kesztyűs 1, Kőmetsző 1, Kőműves 148, Könyvkötő 7, Kőteles 6, Kosiggyártó 2, Kovács 21, Lakatos 129, Mázoló 8, Mészáros 9, Molnár 1, Nyerges 5, Nyomdász 30, Órás 14, Papucos 1, Pék 4, Pintér 5, Rézműves 8, Szabó 103, Szappanfőző 1, Sziggyártó 7, Sztítás 1, Szobafestő 11, Szobrász 3, Szücs 8, Tarisznyakötő 4, Timár 3.

Az évi kiadások 15.382 koronára rugtak.

A nagyvárad kereshedelmi kamara 50 frtot adományozott a szorgalmas és jóviseletű tanulóknak jutalmazására, mely összeg könyv értékben osztatott ki.

A biharmegyei népnevelési egyesület adományából szintén 25 drb jutalomkönyv osztatott ki.

Jutalomban részesültek összesen 71-en.

IRODALOM.

— **Életrend és vezérelvek keresztény leányok számára.** Schöpfleuthner Antal, a „Szt. Angela” lap szerkesztője, a fentebbi cím alatt a keresztény leányok számára oly lelki kalauzzal kedveskedik, melynek segítségével őket szent és Istenért lángoló lelkek (Chantali szent Francziska, Faber V. Brucker J. Passerat Konstantin és mások) irataiból vett vezérelvek fonálán, a köznapi gondolkodás fölé emelve arra akarja bírni, hogy „mindent Jézusért” és „mindent szeretetből” tette s így Isten dicsőségét előmozdítva és környezetük épülésére munkálkodva, menynevei végezzék minél biztosabban elérjék. Remélhető, hogy e kedves vezérfonál hazánkban is számos lelkes pártfogóra és követőre talál. Megjelent magyar fordításban a veszprémi egyházmegyei nyomdában. A füzet ára 10 kr.

— **Politikai Hetiszemle.** A folyó évi augusztus hó 4-én megjelent 31-ik számnak tartalma a következő: **V e z é r e z i k k:** A jövő költségvetési év, írta X. Y. Belföld: Német nyelv, magyar kulturpolitika, írta Veritas. **K ü l f ö l d:** Az angol választások eredménye, írta Székely Sámuel. **K ö z g a z d a s á g:** Az aratás, írta X. M i l l é n i u m: A kiállítás. **K ö z o k t a t á s:** 400 állami iskola, írta E. J. I r o d a l o m: Nemzet és irodalom, írta R. B. M ű v é s z e t. A h é t r ő l.

— **Herkó Péter.** A folyó évi augusztus 4-iki 31-ik szám, gazdag, változatos, élénk tartalommal jelent meg, jó és ügyes szöveggel, s nagyon sikerült illusztrációkkal. Az egyetlen katolikus élelappal újból ajánljuk. Előfizetési ára júliustól decemberig csak 2 frt.

— **Armenia.** A folyó évi augusztus hóra megjelent ez ideig fűzetnek igen érdekes tartalma a következő. Dsepáz Minász, a „L'Armenie” szerkesztője, *Szongott Kristóftól.* Aboviáncz emlékére, (költemény) *Simay Gergelytől.* Örményország őstörténetéből, a ván-i ékiratok III. dr. *Molnár Antaltól.* Az édes anya szeretete, *Kriszta Klárától.* Azraela (költemény) *Sallak Rózától.* A magyar-örmény nemes családok címerlevelei, XX. közzéteszi dr. *Temesváry János.* Az örmény konyha kézikönyve, *Szicvárványtól.* Csetz Gergely utinaplójából, közli Sz. K. Kisebb közlemények. Irodalom és művészet. Közgazdasági élet. Mi újság az örmény világban?

— **Ügyvédek Közlönye.** A folyó évi augusztus hó 4-én kiadott 32-ik számnak tartalma: **Ügyvédi kongresszus,** írta dr. Justus. Jogesetek az új sommás eljárásban. Értesítés a budapesti felsőbb bíróságoknál levő ügyekről.

MULATSÁG.

Kataszteri mérnökök mulatsága Tenkén.

Tenkének vau egy kis fürdőcskéje, mely nem egy kedélyes összejövetelnek színhelye. A kataszteri mérnökök is itt rendezték augusztus 3-án barátságos mulatságukat.

Az igaz, hogy erre hivatalos volt a város és vidéke színe-java. S a meghívottak közül bizony nemsokan maradtak távol.

Délután 5 és 7 óra között fogat-fogat után robogott be a fürdőnek, zászlókkal, mérő szalagokból alkotott tölgyfa leveles girlandokkal s más egyéb mérnöki jelvényekkel díszített kapuján.

A fürdő bejárat előtt a kis vörös-fehér zászló jelvényes rendezők fogadták az érkező szép nemet s vezették át a fürdő udvarán, mely szintén izlésesen zászló erdővel s fehérre meszelt mérnöki póznákkal volt díszítve. Itt volt felállítva egy sátor is, amelyek alatt a mérnökök a szabadban dolgozni szoktak, teljes felszereléssel. Még az elmaradhatlan dugó huzó is ott volt, amelynek folytatásaképpen egy sörös üveg következett.

A tánczerem is mérnöki jelvényekkel volt díszítve.

Szemben a bejáróval egy mérőláncz volt girland alakban kifeszítve. Jobbról balról a lánczhoz tartozók csillag alakban. Fölülközépen egy távesőves irányvonal, mellette két dűda s más apróbb jelvények voltak láthatók, igen hatásos és harmonikus csoportosításban. Szemben pedig a remekül ez alkalomra rajzolt táncrend hirdette a közönségnek, hogy minő sorban fognak következni a talp alá való.

A tánc hivatalosan vacsora után kezdődött, de már vacsora előtt kivette részét belőle a fiatal nemzedék.

Hogy mily nagyszámu intelligens közönség sereglett össze, ez csak akkor volt áttekinthetővé, midőn a vendég sereg letelepedett a vacsorához. Három hosszú asztal mellett több mint 150-en foglalt helyett.

A legjobb kedély hangulatban elköltött izletes közös vacsora után, melyet a fürdői vendéglős szolgált fel, újból folyt a tánc, mely hol a szabad ég alatt, hol a teremben tartott kivilágos kiviradtig fáradhatlanul.

Az első négyest 48 pár táncolta.

Jelenvoltak:

Nadányi Jenőné, Nadányi Károlyné, Sal Istvánné, Wedlik Leczika, Kugler Mariska, Szvoboda Mátyásné, Szvoboda Helén, Müller Ádámné, Müller Evelin, Szabó Ferenczné, Szabó Klára, Ötvös Gézané, Szabó Gizella, dr. Wallersteinné, Wallerstein Laura, Wallerstein Margit, Aszalai Sándorné, Todel Elza, Ötvös Béláné, Kaulzer Ilka, Boglutz Béláné, Boglutz Blanka, Boglutz Juliska, Weisz Adolfné, Frank Bernátné, Faragó Zsigmondné, Csornai Mariska, Csornai Berta, Salamon Lajosné, Csörgő Mariska, Barabási Sándorné, Birta Jánosné, Birta Romulusné, Bukovics Viola, Ujlaki Margit, Topercz Sándorné, Topercz Klárka, Topercz Iлона, Szabó Rózsika, Ginzeri Szilárdka, Lakatos Edéné, Fráter Farkasné, Vincze Etelka, Kovács Sándorné, Kovács Gizella, Kovács Lenke, Balog Lajosné, Pillmann Hajnalka, Knauer Vilma, Knauer Aranka, Knauer Szilárdka, Fejér Paula, Molnár Edéné, Paska Iлона, Unger Piroška, Mondruz Olga, Kovács Antalné, Kovács Ella, Kovács Irén, Kovács Róza, Kurecska Istvánné, Hödl Remánné, Hödl Anna, Hödl Romána, Koncesek Károlyné.

Ennyi szép hölgynek dobog föl szíve a mérnök-mulatság emlékeire, kiknek nincs más vigaszuk, mint az a remény, hogy ez a mostani jó nap ismétlődni fog egy év múlva valahol — Magyar-Csékn. r. l.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

S z e r d á n: *A sabinnök elrablása.*

Csütörtök: *A két Champignol* itt először. Rónaszéki jutalomjátéka.

P é n t e k: *A csőd.*

S z o m b a t: *A szentivánéji álom.*

V a s á r n a p: d. u. *Uff király.*

E s t e: *A párisi rongyszédő.*

Bajazzók.

— Strakosch Febea fellépte 1895. augusztus 6-án. —

Tegnap este Leoncanaló „Bajazzók” című operáját adták elő Strakosch Febea bucsu fellépteül, — telt ház előtt.

Miután úgy Strakosch Febea, mint magával a darabbal már számtalan ízben foglalkoztunk, feleslegesnek tartjuk — azt ismét megkritizálni.

Strakosch, Mezey, Csátár, Sólom és Hunyady minden tehetségeiket igénybe vették és ez sikerült is nekik.

Rónaszéky Gusztáv.

Az arad-nagyvárad színtársulat ügybuzgó s fáradhatatlan művezetője, kit azonfölül, hogy a társulat szellemi ügyeit feltűnő szakértelemmel vezeti, a társulat közkedveltségű s oszlopos tagjának is nevezhetjük, holnap tartja jutalomjátékát.

Kétszeresen érdekes lesz tehát a holnapi előadás. Először mert Rónaszéky jutalomjátéka, másodsor mert „premiére.”

A várad közönség még csak hiréből ismeri a „Két Champignot” című francia bohóságot, de személyesen is meggyőződhetik arról, hogy talán nem is látott jobb kacagatóbb bohóságot annál, melyet Rónaszéky jutalomjátékául választott.

A főbb szereplők: *Rónaszéky, Főriss Pista, Gál Gyula, Dellé Emma, Balassa Jenő, Novák Irén* és *Hunyadiné*, szóval a társulat legjobb tagjai fognak működni a siker érdekében, mi pedig biztosra vesszük, hogy sem a siker, sem a — „nagyközönség” nem fog elmaradni, mit nagyon is helyén valónak találunk.

Színházba tehát! Mindaz ki szereti a bohóságot s ki egy élvezetes estét akar szerezni magának, ne tétlenkedjen, hiszen a nagyvárad közönség kedvence, Rónaszéky Gusztáv megérdemli a telt házat, az aratandó babérokat s a rozoga fabódéban felhangzó tapsviharokat.

REGENY-CSARNOK.

Elfojtott érzelem.

— Novelette —

3

Írta: **Kriszta Róza.**

(Folytatás.)

— Oh Béla — szólta Mari halkán, s bár miként igyekezett felindulását leküzdeni, hangja fájdalomtól rezgett — hát lehet-e komolyan venni egy gyermek-leány esküjét, a melyet a pillanat behatása alatt tesz egy kedves játszótársának? Igen kedves Béla, én önt szerettem mint játszópajtást, vagy mondjuk, mint egy jó testvért, akihez a sok évi együttlét füzi baráti érzellemmel; de szerelemmel! . . . Mit tudtam akkor én még ez érzésről! . . .

— Hát akkor miért ámitott? miért tett hazug ígéretet nekem, ha ismeretlen volt előtte a szerelem érzése? — kérdé, izgatottságtól reszkette, fojtott hangon Béla. Ne tartson még most is gyermeknek engem, az érett férfit, a kit ilyen gyarló mentésekkel elámitani, kiengeztelni lehet . . . A valódi tény az, hogy kegyed is a nők azon osztályához tartozik, a kik nemcsak kacérok, de szívtelenek is, s a kik gyönyörüket íelik abban, ha egy-egy férfi szívet összetörhetnek . . . Oh, hogy épen én velem tette ezt! Velem, a kinek hűségét a legcsábosabb nők sem bírták volna megingatni.

A nő némán türe a szemébe dobott sértő szavakat; benső izgatottságát csak arcának halálos sápadtsága árulá el, a melyen látszott a küzdelem, hogy feleljen-e vagy hallgasson? Védje-e magát a meg nem érdemelt vádak ellen, vagy nyelje el a keserűséget, a melyet a hevesvérű ifju nyujta neki? Oh ha szólhatna, ha elmondhatna mindent őszintén az ifjunak, mint megváltozna egyszerre a helyzet, mint kérné bocsánatát a kemény szavakért és nem vádolná többé hűtlenséggel esküszegéssel . . . De neki hallgatni kell, mert szavát adta rá; különben talán jobb is ez így mindkettőjük nyugalma érdekében . . .

Hallgatni fog, bár miként vérzik is szíve az érdemlennél reá szórt vádakért . . . Merőn nézett a földre, töprengve kinos gondolataival.

Egyszerre azonban összerendeztem s fejét fölemelve mondtam:

— Istenem, már mennem kell — s kezét Béla felé nyújtá. — Otthon várnak rám; de különben is lehetetlen ily népes helyen tovább is időznöm; már kezdtek figyelni reánk... Hát nem akarja édes Béla bucsuzásra nyújtani kezét? hiszen csak nem válunk el haraggal egymástól... Maradhatunk mi ezután is mint testvérek vagy jó barátok... Isten önnel! öszintén óhajtom, hogy oly boldog legyen, a mint arra nemes jó szíve által érdemesíté magát.

— Mit törődik az én boldogságommal asszonyom! — tört ki a keserűség Bélából. — Elégedjék meg a sajátjával. Mert nemde boldog a szeretett férfi oldalán? — tévé hozzá gúnyosan.

— Igen Béla; én elégedett és boldog vagyok jó férjem mellett; de boldogságom csak akkor lesz teljes, ha őnt is annak tudhatom. Igyekeztek feledni azokat a bohóságokat, s látni fogja, hogy mily hamar oszlanak szét a gyermekes ábrándok. Aztán ha majd nemsokára feltalálja szíve hűlyét s nagy boldogsága közepette eszébe jut a kis leány, a gyermekkori játszótárs, ne tegyen szemrehányást magának azért, hogy őt, midőn vele utoljára találkozott, olyan kemény szavakkal illette, mert az a kis leány az ő játszótársára neheztelni asszony korában sem tudna.

Hanem az már fáj, nagyon fáj nekem, hogy kezét még sem akarja a béke jeléül nyújtani felém — folytatá, s hangja meg-megcsuklott a felindulástól. — A jó Isten áldja meg — szólt fuldokolva és sietős léptekkel indult haza felé.

Otthon, kényelmes lakásának egyik félre-eső szobájába zárkózott s a puha pamlagra ráborulva sirt, zokogott keservesen. A szívébe visszafojtott fájdalmas érzések egész árja tört elő szemeiből... és ez perczekig tartott így, míg végre a nyomás oszlani kezdett szívéből... Egy keblét könnyítő mély sóhajlás tört utat magának.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

A királyi herceg váltója.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Szeless Adorján a Simonsitsné-Szeless Etelka váltóhamisítási ügyében nyilatkozatot tesz közzé, amelyben azt bizonyítja, hogy ha a váltó csakugyan hamis, akkor a hamisításra idegenek vették rá növért, a mi annál könnyebb volt, mert Szeless Etelka nagy hajlandósággal bír az elmebetegségre, a mi örökletes ebben a családban.

Ünneprontó miniszter.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Hogy a földmívelési miniszteriumban sem az országos törvény, sem a vallásos érületet nem tekintik, azt bizonyítja az az eset, a mi botránynak is beillik. A földmívelésügyi miniszter ugyanis elrendelte, hogy a soproni m. kir. adóhivatal a selyemgubó beváltási utalványokat Szent István napján fizesse ki. A miniszter nem gondol azzal, hogy a mezőgazdasági munkaszünetről szóló törvény minden ipari munkát eltilt e napon, s zaklatja az adóhivatalt megrontja, a termelők ünnepét.

Ujabb anyakönyvvezetői kinevezés.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) A hivatalos lap holnapi száma a borsodmegyei, holnaputáni száma pedig Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye anyakönyvvezetőinek kinevezését fogja publikálni. Az utóbbi megyében 253 egyén neveztetett ki anyakönyvvezetőnek. A kinevezések közzététele most szakadatlanul fog megtörténni, úgy hogy e hó végeig az összes

anyakönyvvezetők ki lesznek nevezve. Egyidőben folyik az anyakönyvi hivatalok be rendezése is, úgy hogy október 1-én az új hivatalok akadálytalanul megkezdhesék működésüket.

Nikisch lemondása.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Nikisch Arthur az operaház igazgatója lemondott s lemondását br. Nopcsa kormánybiztos elfogadta. Nikisch Artur 8000 frt előleggel tartozik az operának. Nopcsa báró ennk kövételében dr. Hets Ödönt, az operaház jogtanácsosát megbizta a kellő lépések megtételével. Hire jár, hogy báró Nopcsa Káldy Gyulát szemelte ki Nikisch utódjául. Káldy Gyula csupán az igazgatói teendőket végezné el. Első dirigensre tehát még mindig volna szükségünk. A zenei műértők közvéleménye erre az állásra egyhangulag Erkel Sándort óhajtja.

Uralkodók találkozója Ischlben.

Ischl, aug. 6. (Saját tud. távirata.) Reggel tíz órakor udvari fogat érkezett a fogadó elé, melyből királyunk szállt ki. Királyunk román ezredének egyenruháját viselte. A király egyenesen a román királyi pár fogadótermébe ment, hol együtt találta Károly királyt és Erzsébet királynét.

A királyné egyideig jelen volt a fejdelmek e találkozásánál, később azonban visszavonult, mire a két király egy óráig tartó beszélgetésben együtt maradt.

Midőn a király a fogadóból távozott, az ott álló közönség lelkes ovációkban részesítette.

A délelőtt folyamán a román király még több látogatást fogadott, többek közt Károly Lalyos kir. herceget, Goluchowski gróf külügyminisztert és Elenburg gróf nagykövetet.

Hohenlohe herceg mindedig nem jött át Ausseeből Ischlbe, hogy a román királyi párt üdvözölje.

A mai udvari ebéden, mely délutáni két órakor volt, a királyi párok kíséretein kívül az osztrák-magyar külügyminiszter és a német nagykövet is résztvevett.

A román királyi pár holnap elutazik Ischlből Ragatzba.

Lemészárolt keresztények.

London, aug. 6. (Saját tud. távirata.) A hongkongi kormányzó e hó 4-én a gyarmatügyi államtitkárnak táviratilag jelentette, hogy a püspök közlése szerint Kü-Hengben, Fou-Csenautól északnyugatra 100 mértföldnyi távolságban zavargások törtek ki, öt hittérítő nővért meggyilkoltak és ötöt megsebeztek. Steward lelkész családjának, a mely őt vagy hat tagból áll, hollétéről, miként már közöltetett, — mitsem tudnak.

A kormányzó későbbi távirata szerint Steward lelkészt, nejét, fiát és hét más embert meggyilkolták.

A kínai nagykövetséghez érkezett távirat azt mondja, hogy a ivhasangi hittérítő állomáson Fokieu tartományban öt embert részint megöltek, részint megsebesítettek.

A keleti események.

Mainz, auguszt. 6. (Saját tud. táv.) A »Heue Mainzer Journal« ma a braganzai hercegnő egy nyilatkozatát közli,

mely sok tekintetben megerősíti azon híreket, hogy Ferdinánd a bolgár trónról lemondani készül. A nyilatkozat így szól:

Ferdinánd fejedelem és neje sokkal hithűbbek, semhogy vallásukat bérmí áron (még életük feláldozásával sem) feladnák. Ezt határozottan jelentette ki előtem leányom, a pármai hercegnő és a fejedelem anyja: Klementine hercegnő.

K ö z g a z d a s á g.

Ujabb állatforgalmi kimutatás. Az alsó-ausztriai cs. kir. helytartóság a száj- és körömfájás esetleges behurcolásának megakadályozása végett a szarvasmarhának, juhoknak és kecskének Arva, Bihar, Csanád, Fejér, Nyitra és Veszprém vármegyék, valamint Székesfejérvár és Nagyvárad városok területéről Alsó-Ausztriába való bevitelét folyó évi augusztus hó 3-ától kezdve, további intézkedésig megtiltotta.

Sorsolás. Az olasz vörös kereszt sorsjegyek aug. elsején megejtett húzásán kisorsoltattak a nyereséghúzásban: Sorszám 821—22—500 lírát, 1013—11—15000 lírát, 2099—13—50 lírát, 2175—34—1000 lírát, 2371—8—50 lírát, 3363—35—500 lírát, 6742—12—1000 lírát, 7012—41—50 lírát, 7456—3707—35—50 lírát, 4563—45—50 lírát, 9—2000 lírát, 8854—24—50 lírát, 9529—48—50 lírát, 9683—4—50 lírát, 10093—50—50 lírát és 10181—28—2000 lírát. A nyeresémet augusztus 9-étől kezdve fizetik ki. A törlesztési húzásban kisorsolták a következő sorszámoikat: 1222 1695 3272 3780 6058 6106 7181 7566 8257 9227 11720 11728. Az e 12 sorszám összes sorsjegyeit augusztus 9-től egyenkint 30 lírával váltják be.

Nagyváradai hetivásár.

— Augusztus 6. —

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1895. augusztus 6-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6.—5.80— Kétszeres buza 5.20.—5.00. Rozs 5.00—5.—. Árpa 5.10—4.90, Zab 6.00.—5.50 Tengeri 7.—6.80 Borsó 15.— Lencse 16.— Bab 10.— Köleskása 41.— Burgonya 4.—. Lángliszt 12.50 Zsemlyeliszt 11.50 Fehérkenyér liszt 10.80 Barnakenyér liszt 9.— Széna fuvarral 3.40. Szalma fuvarral 1.80 Szalonna 55.—. 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr, 150 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tuzifa, bikk 3.—, tölgy 2.70, eser 3.20. 100 kiló marhahus 56.—. Öntött gyertya 54.—. Lámpaolaj 50.—. Egy liter bor ó 50, új 40. Pálinka 24, szilvapálinka 80, szesz 95. Egy métermázsa kő-só 10.70, nyers fagygyu 26.—, olvasztott fagygyu 36.—, szappan 24.—, birka gyapju 95.—110, magyar gyapju 40.—. Egy hektoliter ó-bor 40.—. új-bor 30.—, méz 0.90, kemény faszén 1.55 puha faszén —, kendermag —, köles 9.—. repce —, dió 20.—, mogyoró —, aszu szilva 14.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalonna 64, sertéshus 56, juh-hus 36, veres hagyma 20, fog-hagyma 48, bors 1.40, paprika 1.60 barna kenyér 09. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny — 1 mm. Luczernamag —. frtig, 1 mm. Lóhere — 1 mm. Burgondi —.

Marha ártáblázat 1895. aug. 6-ról: Egy pár első rendű jármás ökör 320.—, egy pár másodrendű jármás ökör 220.—, egy pár harmadrendű jármás ökör 140.—, 1 pár fejős tehén 150.—, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 90.—, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 70.—, 1 drb. veres borju 09.—, 1 drb. fél éves borju 35.—, 1 drb. egy éves borju 46.—, két éves borju 58.—, 1 drb. hizott sertés —, 1 pár fél éves sertés —, 1 pár egy évsertés —, 1 pár két éves sertés —, egydrb. jó igasló 60.—, 1 pár ökörbőr 20.—24, egypár tehénbőr 16.—18, borjubőr 5.—, 1 pár lóbőr 8.—, 1 pár juh bőr 2.20.

Forgalmi kimutatás 1895. évi aug. hó 6-ról: Tiszta buza körülbelül 700 hltr, kétszeres buza 400 hltr, rozs 900 hltr, árpa 800 hltr. zab 300 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 2600 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 00

drb, félhizott 0.—, sovány —, süldő 000, malacz 000, hizott marha 10, jármás ökör 900, fejős tehén 360, borju 200, bivaly 15, juh és bárány 100, ló 609.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. auguszt. 3.

Budapest, augusztus 3. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv csöndes volt és szilárd irányzat mellett 15.000 q. hazai búzát 5 krral olcsóbb árakon vásároltak.

Idegen búzában nem volt forgalom.

Rozs irányzata vevők tartózkodása folytán csöndes, ára 5.35—5.42 $\frac{1}{2}$ frton Budapesten.

Tengeri irányzata változatlan és forgalom nélküli.

Árpa irányzata megszilárdult. Elkelt 0—0 frton.

II. Határidőüzlet. Amerika tegnap $1\frac{1}{2}$ centt. árnyattal jelentett. Az időjárás és a vevők tartózkodók. Árak marokkói háborus hírekre 3—4 krral javultak. Később azonban 1—2 krral maradtak.

Előfordult kötések: buza őszre 6.36—6.43 frt rozs őszre 5.42—5.47 frt, tengeri julius—augusztusra 5.85—5.91 forinton, tengeri augusztus—szeptemberre 5.57—6.1 frt, zab őszre 5.78—5.73 frt, káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 9.40—9.30 forinton.

Zárlatkor maradt: buza őszre 6.42—6.43 forinton, rozs őszre 5.46—5.48 frton, tengeri juliusra—aug-ra 5.86—5.87 frton, tengeri augusztus—szeptemberre 5.93—5.94 frton, zab őszre 5.71—5.73 frton, káposzta-repcze augusztusra—szeptemberre 9.25—9.35 forinton.

Zab irányzata valamivel szilárdabb Elkelt 7.—6.82 $\frac{1}{2}$ frtonon.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. augusztus 6-án.

Magyar aranyjárdék 4%	123.25
Magyar koronajárdék	99.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 $\frac{1}{2}$ %	124.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 $\frac{1}{2}$ %	103.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	122.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.1/2
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	157.75
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	146.25
Osztrák járadék papírban	100.75
Osztrák járadék ezüstben	101.—
Osztrák járadék aranyban	123.50
Osztrák korona járadék	100.75
1860. osztr. államsorsjegyek	154.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1075.—
Magyar hitelbank részvény	491.50
Osztrák hitelintézet részvény	400.80
Osztrák-magyar államvasúti részvény	423.—
20 frankos arany (Napoleon d'or)	959.—
Német birodalmi márka	59.30
London vista	121.40
Paris vista	48.05
20 márkás arany	11.86

Szerkesztői üzenet.

N. G. Nagyszalonta. Igen T o m p a Kálmán »Vándoruton« című verskötetere a gyűjtőik már szétküldték, de nagysád, felkérése folytán szívesen szerzünk még egy gyűjtővet. A könyv a karácsonyi könyvpiacra jelenik meg.

F. L. (Hunyady malom). Szíves értesítést köszönettel vettük, de a késő éjjeli órákban egy terjedelmesebbet kaptunk s így az önökét melőzni voltunk kénytelenek.

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy bérlés 96. sz.

V. Kis bérlés 16. sz.

Páratlan.

Páratlan.

Szerdán, 1895. augusztus 7-én.

A gerolsteini nagyhercegnő.

Bohózatos vig operette 3 felvonásban 4 képen. Irták: Halévy és Meilac. Fordította: Babos K. Zenéjét szerette Offenbach.

Az előadás kezdete fél 8, vége 10 orakor.

Csütörtökön augusztus hó 8-án bérlétfolyamban

RÓNASZÉKY GUSZTÁV jutalomjátéka:

Két Sampignon

legújabb francia bohózat.

NYILTTÉR.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazok, kik igaz részvételükkel részint személyes megjelenésükkel, részben pedig részvétáratokkal óhajtották enyhíteni szülői mély bánatunkat Ilona leányunk három hónapi súlyos betegsége s elhunytával a szülői háztól történt temetésénél, — fogadják mély köszönetünket.

Kaczián Károly

és családja.

Magyarország sok százra menő ásványvizei között

a „Gieshübl“ viznek egyetlen hasonmása!

BODOKI

„MATILD-FORRÁS“

rendkívül szénsavdus és páratlanul tiszta égvényes savanyúvíz.

Elsőrangú asztali- és üdítő ital

a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebb ásványvizet képzelné sem lehet.

Legújabb vegyelemzés: ... a bodoki »Matild-forrás« vize a legtisztább és legértékesebb égvényes ásványvizünk. Ható alkotó részei közül nátriumbicarbónát- szénsavtartalmú jóval nagyobb, mint a hasonló természetű (gieshübl, radéni, preblai, bilini kron-dorfi, luhi Margit stb.) vizek. Ritka nagy szabad- és félig kötött szénsavtartalmának s kitünő kezelésének tulajdonítható, hogy a víz üledéket nem képez; gyógyító célokra használva érvényre jut a víz minden alkotó része ...

Budapest, 1895. ápril 21.

Dr. Hankó Vilmos, s. k.

Orvosi tekintélyek egybehangzó nyilatkozata:

... a bodoki Matild víz kitünő hatással van az emésztő és légző szervekre. A köhögési inger, rekedtség, tüdőhurut ugyancsak javulnak mellette. Vérkeringési zavaroknál, epe-, vese- és scrofulosus bajoknál is nem egyszer tapasztaltatott igen jó hatása. Étrendi

italból és járványos időben ivóvíz helyett használva, megbecsülhetlen.

Borral, cognakkal, gyümölcs-szirupokkal, vagy tisztán magában használva a »Matild« víz igazán pompás ital.

Arjegyék és a víz leírása szívesen küldetik.

Árak Nagyváradon üreggel együtt egy liter 17 kr., fél liter 13 kr.

Nagyvárad főraktár Wurst József fűszer- és csemege kereskedése: kapható továbbá minden ásványvíz-üzletben és nevezetesebb vendéglőben.

Hazafias tisztelettel

198 26—0

György József, forrás kezelője.

(Háromszékmege) Bodok (Háromszékmege.)

Kiadó lakások.

Az Apáca-utca 3-ik számú bérházban

(ahol a »TISZANTUL« szerkesztősége és kiadó-hivatala van)

nagyobb és kisebb lakások

minden órában

180 25—0

kiadók.

Értekezhetni Dr. SCHWEIGER EDE

ügyvédnél Apáca-utca 383—18. szám.

KERESKEDELMI TANINTÉZET

(KERESKEDELMI AKADEMIA)

N A G Y V Á R A D O N.

Az országos kereskedelmi akademiákkal egyenrangú és jogu szakiskola. Áll 3 osztályból. Nyilvánossági és egy évi önkéntességi joggal felruházva.

A nagyvárad kereskedők új és fényesen berendezett palotájában, előkelő családok fiaira részére a modern szakképzés minden követelményeinek megfelelően berendezett

internátussal.

Végzett növendékek a bel- és külföld legnagyobb vállalatainál helyeztetnek el.

A tanév 1895. évi szeptember hó 1-én nyílik meg.

(190) 14—15

PROPPER N. JÁNOS,

igazgató.

Majolika kályhák, kandallók és takarékos tüzhelyek.

Majolika kályhák, kandallók és takarékos tüzhelyek.

SCHWARTZ JAKAB
élesdi agyagipar telepének

bizományi raktárát átvéve tisztelettel felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét a fő-utcaizületben készletben levő mindennemű majolika és magas tűzálló agyagból készült s minden színben előállított

diszes és egyszerűbb kivitelű kályhákra,

194 3—6 amelyek nállam

a legjutányosabb árban kaphatók.

Kitünő, kevés anyaggal járó fűtésért, kifogástalan anyagért és tartósságért a gyár szavatosságot vállal. Javításokat és esetleges átalakításokat a gyárnak helyben lakó szakembere eszközli.

➔ Kivánatra képes arjegyékét küldök. ➔

Preis Mihály és fia butorkereskedő.
Fő- és Apáca-utca sarkán.

Majolika kályhák, kandallók és takarékos tüzhelyek.

Kitüntetve az 1891. évi agyag, aszfalt, cement és köipar kiállításán.